

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова Приймальної комісії,
Ректор ДВНЗ «Університет
банківської справи»

А. Я. Кузнєцова

11 березня 2020 року

ПРОГРАМА
вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
на основі здобутого освітнього ступеня бакалавра,
освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста або магістра
(денна та заочна форми навчання)

Київ 2020

Укладач:

Кочума І.Ю., к.е.н., завідувач кафедри менеджменту та інформаційних технологій Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи»

Рецензент:

Кібальник Л.О., д.е.н., завідувач кафедри моделювання економіки і бізнесу ЧНУ імені Богдана Хмельницького

Розглянуто та погоджено на засіданні кафедри менеджменту та інформаційних технологій Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи» 17 лютого 2020 року (протокол № 07)

Розглянуто та затверджено на засіданні Приймальної комісії ДВНЗ «Університет банківської справи» 11 березня 2020 року (протокол № 04)

ВСТУП

Програма вступного випробування охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у магістратурі ДВНЗ «Університет банківської справи» з метою здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 073 «Менеджмент». Програму складено на основі дисциплін циклу професійної підготовки бакалаврів з менеджменту, економіки та підприємництва, передбачених відповідними освітньо-професійними програмами підготовки бакалаврів. Разом з тим, програма передбачає і певні знання із циклу дисциплін загальноекономічної підготовки, передусім з економічної теорії (мікро- та макроекономіки).

Програма вступного випробування зі спеціальності 073 «Менеджмент» має міжпредметний синтетичний характер, що досягається побудовою за модульним принципом:

Модуль 1. Економічна теорія.

Модуль 2. Економіка підприємства.

Модуль 3. Менеджмент.

Модулі програми – відносно цілісні утворення в яких відображаються окремі сторони економічної та управлінської діяльності і об'єднуються знання з певних дисциплін.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Вступні випробування для конкурсного відбору вступників до ДВНЗ «Університет банківської справи» для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент» на денну та заочну форму навчання складаються з п'ятидесяти тестових завдань.

1. Тестові завдання з фаху для абітурієнтів, які вступають до ДВНЗ «Університет банківської справи» для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент», включають тести з таких нормативних фахових дисциплін: економічна теорія, економіка підприємства, менеджмент. і оцінюються за 200 бальною шкалою.

2. Фаховий тест за зазначеними дисциплінами складається з трьох груп тестів, на фахову дисципліну економічна теорія - 10 (десять) тестів, на фахову дисципліну економіка підприємства – 20 (двадцять) тестів, на фахову дисципліну менеджмент – 20 (двадцять) тестів, всього 50 (п'ятдесят) тестів.

3. Перевірка знань за кожною нормативною фаховою дисципліною здійснюється на основі відповідей на питання. Кожне питання передбачає 4 (чотири) варіанти відповідей і вибору одного правильного варіанту з них.

4. Одна правильна відповідь кожного з 50 (п'ятдесяти) тестів оцінюється в 4 (чотири) бали, неправильна - відповідно 0 (нуль) балів. Максимальна кількість набраних балів складає 200 балів. Мінімальна

кількість балів, що дає право вважати випробування успішним, повинна становити не менше 100.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**тестових завдань на вступних випробуваннях з фахового тестування
за спеціальністю 073 «Менеджмент»**

Вид завдання (дисципліна)	Кількість питань	Кількість балів за одну правильну відповідь	Загальна сума балів	Тривалість (хв.)
Економічна теорія	10	4	40	12
Економіка підприємства	20	4	80	24
Менеджмент	20	4	80	24
Всього	50		200	60

ПРОГРАМА

МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

ТЕМА 1. Економіка як наука.

Суспільство та його економічне життя. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Закон зростання потреб. Економічний інтерес, його сутність і функції. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Єдність і суперечності в системі. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічні категорії. Економічні закони та їх об'єктивний характер. Методологія економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Мікроекономіка та макроекономіка як складові економічної теорії. Зародження та розвиток економічних знань. Етапи історичного розвитку економічної теорії та основні економічні школи.

ТЕМА 1.2. Загальні основи функціонування ринкового механізму.

Сутність натурального та товарного господарства. Товар та його властивості. Виникнення і розвиток грошових відносин. Суть та функції грошей. Грошовий обіг та його закони. Сутність попиту. Закон попиту. Цінові та нецінові детермінанти попиту. Закон пропозиції. Цінові та нецінові детермінанти пропозиції. Ринкова рівновага. Еластичність попиту та пропозиції. Сутність та види конкуренції. Причини виникнення та сутність монополій. Монополістична конкуренція. Олігополія: характерні риси, види. Конкуренція в умовах регульованого ринкового господарства. Антимонопольне законодавство.

ТЕМА 1.3. Аналіз поведінки споживача.

Поняття корисності. Сукупна та гранична корисності. Закон спадної граничної корисності блага. Рівновага споживача з кардиналістських позицій. Поняття «рівновага споживача. Еквіваринантний принцип досягнення раціонального вибору та рівновага споживача. Особливості аналізу функції корисності з ординалістських позицій. Криві байдужості Гранична норма заміщення благ. Бюджетна лінія. Рівновага споживача: економічна, алгебраїчна, графічна інтерпретації. Реакція споживача на зміну його доходу. Лінія «дохід - споживання». Поняття «повноцінних» і «неповноцінних» благ. Закони Енгеля. Лінія «ціна – споживання».

ТЕМА 1.4. Мікроекономічна модель підприємства і витрати виробництва.

Поняття підприємства. Форми і види підприємств. Організаційно-правові форми підприємств. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі. Поняття і параметри виробничої функції. Сукупний, середній та граничний продукти. Витрати виробництва. Сукупні, середні та граничні витрати. Поняття загального (сукупного, валового), середнього та граничного виторгу. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Виробнича функція з одним змінним фактором. Правило спадної віддачі (продуктивності) змінного фактора виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта. Взаємозамінність факторів виробництва. Гранична норма технічного заміщення. Ефект масштабу. Постійна (стала), спадна та зростаюча віддача від масштабу. Причини позитивного та негативного ефекту від масштабу. Оптимум виробника. Вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску. Ізокоста. Рівновага виробника: графічна, алгебраїчна, економічна інтерпретація.

ТЕМА 1.5. Ринки досконалої та недосконалої конкуренції.

Ознаки й умови досконалої конкуренції. Ринкова поведінка підприємства в коротко- та довгостроковому періоді. Визначення оптимальних обсягів випуску. Модель «чистої монополії» та її характеристики. Монопольний ринок у короткостроковому та довгостроковому періодах. Рівновага фірми-монополіста в короткостроковому періоді. Цінова дискримінація та її види. Основні ознаки олігополії. Теоретичні моделі олігополії. Ознаки монополістичної конкуренції. Ринкова поведінка монополістичного конкурента. Визначення оптимального обсягу виторгу та цінова політика фірми у короткостроковому періоді.

ТЕМА 1.6. Ринки факторів виробництва.

Похідний попит. Попит на працю за умови досконало конкурентного ринку ресурсів. Формування індивідуального, галузевого та ринкового попиту на працю. Ринкова пропозиція праці на досконало конкурентному

ринку Рівновага на ринку праці. Капітал як ресурс тривалого використання; форми капіталу. Ринки капіталу. Рух капіталу та капітальні фонди. Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу. Ринок землі. Особливості землі як фактора виробництва. Особливості формування пропозиції землі та попиту на землю. Фактори впливу на попит на землю. Рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Тема 1.7. Макроекономічні показники в системі національних рахунків.

Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Методологічні принципи системи національних рахунків. Поняття валового внутрішнього продукту. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Кінцева та проміжна продукція. Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валовий національний дохід, валовий національний наявний дохід. Особистий та післяподатковий дохід. Макроекономічні показники на чистій основі. Роль цінового фактору у вимірюванні ВВП. Номінальний і реальний ВВП. Базовий і поточний періоди, фактичні та порівняльні ціни. Показники рівня цін: індекс споживчих цін, індекс цін ВВП (дефлятора ВВП), індекси цін виробників. Інфлювання та дефлювання. Темпи зростання та приросту ВВП. Аналіз динаміки ВВП в Україні.

ТЕМА 1.8. Макроекономічна динаміка та економічний розвиток.

Економічне зростання та економічний розвиток. Типи економічного зростання. Економічне зростання та економічні коливання. Економічна нерівновага. Економічні кризи та їх причини. Теорії циклів: дискусійні проблеми. Особливості розвитку економіки в Україні. Безробіття як результат порушення рівноваги на ринку праці. Оцінка рівня безробіття. Види безробіття: фрикційне структурне, циклічне (кон'юнктурне). Повна зайнятість і природне безробіття. Пояснення безробіття на кейнсіанських та неокласичних засадах. Наслідки безробіття для економіки та суспільства. Оцінка втрат від безробіття за законом Оукена. Засоби обмеження безробіття. Інфляція як результат порушення рівноваги товарного ринку. Оцінка рівня інфляції. Індекс цін та темп інфляції. Види інфляції за ознаками темпу та очікування. Інфляція за основною причиною виникнення: попиту, витрат, грошей. Наслідки неочікуваної інфляції. Антиінфляційні заходи.

ТЕМА 1.9. Макроекономічна політика.

Можливість впливу уряду на загальний стан економіки. Суть, завдання і види макроекономічної політики. Фіскальна політика та її основні знаряддя. Крива Лаффера та можливість її практичного застосування. Дефіцит бюджету. Концептуальні підходи до збалансування бюджету. Види фіскальної політики та її результативність. Державний борг. Зовнішня заборгованість країни. Суть монетарної (грошової) політики. Попит на гроші та пропозиція грошей. Центральний банк і його функції. Інструменти

монетарної політики: норма резервування, облікова ставка, операції на відкритому ринку. Особливості макроекономічної політики України.

МОДУЛЬ 2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

ТЕМА 2.1. Теорія підприємств і основи підприємництва.

Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери. Місія й різноманітні цілі підприємства. Головні напрямки діяльності підприємства. Юридичні акти, що є законодавчою базою функціонування підприємства (організації). Підприємницька діяльність як основна сучасна форма господарювання. Принципи здійснення, форми, типи й моделі підприємницької діяльності. Класифікація підприємств та її практичне значення. Сутнісна характеристика структури підприємства. Виробнича структура підприємства: сутність і види. Чинники формування й зміни виробничої структури підприємства. Загальна структура підприємства (організації). Інтеграційні форми підприємств та організацій. Форми добровільного і інституційного об'єднання підприємств і організацій (асоціації, консорціуми, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги тощо). Поняття й загальна характеристика ринкового середовища функціонування підприємств та організацій. Сутність, функції й типи сучасного ринку. Складові елементи ринкової інфраструктури. Загальні принципи та етичні норми поведінки суб'єктів господарювання ринку.

ТЕМА 2.2. Структура та управління підприємством.

Особливості управління як системи. Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами господарювання. Планування, організація, мотивація і контроль як основні функції управління підприємствами та організаціями. Поняття і теоретико-методологічна основа класифікації методів управління. Змістова характеристика економічних, організаційно-розпорядчих і соціально-психологічних методів управління. Організаційні форми реалізації методів управління суб'єктами господарювання різного рівня. Сутність і параметри організаційної структури управління підприємством. Основні типи організаційних структур управління: лінійно-функціональні, дивізійні, матричні. Необхідність і принципи формування вищих органів управління підприємствами та організаціями. Спрямування та ефективність адміністративної реформи в Україні. Зарубіжний досвід централізованого управління первинними ланками національної економіки.

ТЕМА 2.3. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці.

Поняття персоналу в контексті економічних понять трудових ресурсів, кадрів, трудового потенціалу та ін. Категорії персоналу підприємства (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями і кваліфікацією. Визначення чисельності працівників управління,

спеціалістів і службовців для підприємств різних розмірів, сфер діяльності та форм власності. Розрахунки чисельності окремих категорій робітників виробничих підприємств. Поняття й основні елементи системи управління персоналом підприємств (організацій), інших суб'єктів господарювання. Методи оцінки й добору працівників для підприємств чи інших суб'єктів господарювання. Продуктивність праці як економічна категорія. Методичні підходи до розрахунку продуктивності праці на виробничих підприємствах. Чинники зростання продуктивності праці. Поняття оплати праці. Основна заробітна плата й додаткова оплата праці. Функції оплати праці та їх реалізація. Тарифна система Єдина тарифна система розрядів і коефіцієнтів з оплати праці. Форми й системи оплати праці робітників. Вибір форм і систем оплати праці на підприємствах різних форм власності.

ТЕМА 2.4. Капітал підприємства.

Матеріальні активи як сукупність виробничих фондів та іншого майна підприємства. Поділ виробничих фондів на основні й оборотні, їх роль у здійсненні процесу виробництва продукції або надання послуг. Первісна, відновна й залишкова вартість основних фондів. Класифікація основних фондів за ознакою функціонального призначення та участі у виробничих процесах. Фізична суть техніко-економічного старіння знарядь праці та форми запобігання цьому. Амортизація основних фондів. Соціально-економічне значення і системи показників ефективності відтворення та використання основних фондів. Елементний склад оборотних фондів. Нормування витрат матеріальних ресурсів і обчислення необхідного обсягу оборотних фондів Поняття й види нематеріальних ресурсів підприємства, їх вплив на конкурентоспроможність його продукції на ринку. Характеристика об'єктів промислової власності. Поняття та елементний склад нематеріальних активів. Оцінка і строки зношування (старіння) нематеріальних активів підприємства. Сутнісна характеристика оборотних коштів як сукупності поточних витрат фінансових коштів. Нормовані й ненормовані оборотні кошти. Методи розрахунку нормативів оборотних коштів. Обчислення нормативів оборотних коштів в окремих їхніх елементах. Визначення сукупного нормативу оборотних коштів підприємства. Основні показники рівня ефективності використання оборотних коштів: коефіцієнти оборотності (кількість оборотів) й завантаження, тривалість одного обороту, рентабельність, методика їх розрахунку. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів.

ТЕМА 2.5. Техніко-технологічна база і виробнича потужність підприємства.

Поняття і значення техніко-технологічної бази виробництва Складники техніко-технологічної бази, найефективніші способи її формування на підприємстві. Змістова характеристика й форми технічного розвитку підприємства. Діагностика стану технічного розвитку підприємства: необхідність, сутність, процедура й основні показники. Загальна

характеристика, види та чинники формування (нарощування) виробничої потужності підприємства. Основні методичні принципи розрахунку виробничої потужності створеного і діючого підприємства. Показники і шляхи підвищення рівня використання виробничих потужностей.

ТЕМА 2.6. Організація виробництва і забезпечення якості продукції.

Поняття й основні елементи виробничого процесу. Поділ виробничих процесів за призначенням, перебігом у часі та ступенем механізації (автоматизації). Принципи організації виробничого процесу. Виробничий цикл і його тривалість. Окремі типи виробництва (одиничне, серійне й масове), сутнісна характеристика кожного з них. Поняття методу організації виробництва Організація непотокового виробництва: його ознаки й сфери застосування. Загальна характеристика потокового виробництва (ознаки, умови застосування, класифікація поточкових ліній). Особливості організації та основні параметри функціонування поточкових ліній. Сутність і соціально-економічне значення застосування різних форм організації виробництва. Якість продукції (послуг) як економічна категорія. Показники і методи оцінки якості продукції (послуг). Поняття і визначення рівня конкурентоспроможності продукції вітчизняних підприємств на ринку. Технічні, організаційні та соціальні заходи для підвищення якості й конкурентоспроможності продукції (послуг) вітчизняних товаровиробників.

ТЕМА 2.7. Витрати на виробництво та реалізацію продукції.

Поточні витрати (собівартості продукції) як комплексний економічний показник. Включення поточних витрат виробництва до собівартості продукції (послуг). Класифікація витрат на виробництво за окремими ознаками. Структура поточних витрат за окремими групами первинних елементів на підприємствах різних галузей і тенденція її зміни з часом. Зміст і методика обчислення кошторису виробництва. Калькулювання та його місце в економічних розрахунках. Методика обчислення окремих статей калькуляції Прогнозування собівартості нових виробів. Обґрунтування й вибір стратегії зниження поточних витрат на підприємствах України. Групи чинників (способів) зниження поточних витрат у розрахунках на одиницю продукції. Поняття, роль і функції ціни в ринковій економіці. Види цін та сфери їх застосування. Методи встановлення ціни. Система знижок і доплат до ціни. Державне регулювання ціноутворення.

ТЕМА 2.8. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

Прибуток і дохід як основні показники фінансових результатів діяльності підприємства. Рентабельність як відносний показник ефективності діяльності підприємства. Обчислення рентабельності: виробничих фондів (виробництва); сукупних активів; власного (акціонерного) капіталу. Рентабельність певного обсягу продукції та окремих виробів. Суть, важливість і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства. Групи показників для оцінки

прибутковості, ліквідності, оборотності, стабільності та ділової активності; методика їх обчислення. Економічна суть і загальний методологічний підхід до вимірювання ефективності виробництва, господарської діяльності підприємства Система показників ефективності виробництва. Вимірювання економічної ефективності ресурсів і витрат. Оцінка соціальної ефективності діяльності підприємства. Класифікація чинників зростання ефективності виробництва. Внутрішні і зовнішні чинники зростання ефективності виробництва.

ТЕМА 2.9. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства.

Сутність, характеристика інвестицій як найважливішого фінансового ресурсу для створення, функціонування й розвитку суб'єктів господарювання. Функціонально-елементний склад інвестицій підприємства Внутрішні і зовнішні джерела інвестування. Прямі та портфельні іноземні інвестиції. Різновиди і структура реальних (виробничих) інвестицій. Технологічна й відтворювальна структура капітальних вкладень, тенденції її зміни у часі. Розрахунки обсягу потрібних виробничих інвестицій з урахуванням економічної ситуації на ринку і підприємстві. Роль фінансових інвестицій у чинній системі господарювання. Види застосовуваних цінних паперів, порядок їх випуску й обігу. Загальні положення методології визначення ефективності виробничих і фінансових інвестицій Сукупність чинників, що впливають на рівень ефективності інвестицій. Основні організаційно-економічні чинники підвищення ефективності використання капітальних вкладень. Економічне обґрунтування інвестиційних проектів різних суб'єктів господарювання у повному або короткому варіантах бізнес-плану. Поняття, змістова характеристика та окремі види інноваційних процесів (новинок, нововведень). Локальні й глобальні новинки (нововведення). Взаємозв'язок між окремими видами інноваційних процесів. Організаційний прогрес (ОП) як узагальнюючий фактор використання організаційних, економічних, соціальних та юридичних нововведень. Об'єкти та основні тенденції ОП. Методика визначення ефективності технічних нововведень. Народногосподарський і внутрішньогосподарський (комерційний) економічний ефект від створення новинок і використання нововведень Особливості оцінки ефективності організаційних нововведень.

МОДУЛЬ 3. МЕНЕДЖМЕНТ

ТЕМА 3.1. Поняття і сутність менеджменту.

Організація як об'єкт управління. організації: цілі, структура, завдання, люди. Класифікація організацій. Формальна та неформальна організації. Основні змінні середовище організації. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища організації.

Еволюція поглядів на сутність менеджменту. Суть, цілі і види менеджменту. Поняття й еволюція принципів управління. Головні принципи

менеджменту. Методологічний підхід до вироблення принципів управління. Сутність та класифікація методів менеджменту. Економічні методи менеджменту. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи менеджменту: організаційне регламентування, організаційне нормування, організаційно-методичне інструктування, методи розпорядчого впливу в управлінні виробництвом.

Менеджер як професія. Роль менеджерів. Характеристика класифікаційних груп менеджерів. Модель сучасного менеджера. Професійні та особистісні якості менеджера. Критерії ефективності діяльності менеджерів. Інтегровані підходи до управління. Спільні риси інтегрованих підходів. Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів до управління: основні ідеї, внесок у розвиток науки управління, практичне застосування. Сучасні напрямки розвитку науки управління. Гуманізація управління. Глобалізація менеджменту. Об'єднання інтересів бізнесу, суспільства і людини.

Тема 3.2. Функції управління.

Загальна характеристика та класифікація функцій менеджменту. Сутність і зміст планування як функції менеджменту. Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей. Дерево цілей. Основні елементи системи планування. Види планування та їхній взаємозв'язок (стратегічне, тактичне, поточне планування). Бізнес-планування. Організація як загальна функція менеджменту. Сутність функції організації та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Поняття мотивації та її зміст. Основні поняття теорії мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми. Поняття і зміст контролю. Види контролю. Процес контролю та техніка його проведення.

ТЕМА 3.3. Методи обґрунтування управлінських рішень.

Класифікація методів обґрунтування управлінських рішень. Кількісні та якісні методи. Можливості та сфери застосування аналітичних, статистичних, теоретико-ігрових методів та методів математичного програмування. Інструменти обґрунтування управлінських рішень. Кількісні та якісні методи прогнозування. Сутнісна характеристика методу «платіжної матриці». Побудова «дерева рішень» та вибір оптимального варіанта. Обґрунтування рішень в умовах невизначеності. Теоретико-ігрові методи. Критерії теорії статистичних рішень: песимізму, оптимізму, коефіцієнта оптимізму, Лапласа, жалю. Методи теорії ігор. Експертні методи прийняття рішень.

ТЕМА 3.4. Планування в організації.

Поняття і сутність планування в системі управління. Поняття «планування». Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування: визначення цілей, розробка стратегії, надання стратегії конкретної форми. Типи планів в організації. Стратегічні та оперативні плани. Короткотермінові та довготермінові плани. Завдання та орієнтири. Ситуаційні фактори планування. Цілі управлінського планування. Поняття «мета» в управлінні та класифікація цілей організації. Вимоги до правильно сформульованих цілей. Традиційний процес постановки цілей. Концепція управління за цілями (концепція МВО): сутність, основні етапи, переваги та недоліки. Стратегічне планування в організації. Поняття «стратегія». Елементи стратегії. Рівні стратегії: загальнокорпоративна стратегія, стратегія бізнесу, функціональна стратегія, піраміда стратегій. Процес стратегічного планування: визначення місії фірми, зовнішній та внутрішній аналіз, SWOT-аналіз, визначення конкретних цілей діяльності організації, аналіз стратегічних альтернатив та вибір стратегії. Методи вибору загальнокорпоративної стратегії. Вибір стратегії бізнесу (типові стратегії за М. Портером). Функціональні стратегії. Надання стратегії конкретної форми. Тактичні та оперативні плани. Програми. Політика. Стандартні операційні процедури. Правила.

ТЕМА 3.5. Організація як функція управління.

Поняття «організація» та «організаційна діяльність». Основні складові організаційної діяльності. Організаційна структура як результат організаційної діяльності: ступінь складності, ступінь формалізації, ступінь централізації. Поняття «схема організаційної структури управління». Ситуаційний підхід в теорії організації: основні результати дослідження впливу технологій, розмірів організації, зовнішнього середовища і стратегії на організаційну структуру. Сучасні напрямки розвитку теорії організації. Сутнісна характеристика проектування робіт в організації. Методи проектування і перепроjektування робіт в організації. Делегування повноважень: поняття, елементи процесу делегування, типи повноважень (лінійні, штабні, функціональні). Централізація і децентралізація. Діапазон контролю і фактори, що впливають на його величину. Механізми вертикальної і горизонтальної координації робіт і видів діяльності в організації. Типи організаційних структур управління. Переваги та недоліки різних типів організаційних структур. Фактори формування організаційної структури управління. Методи вибору типу організаційної структури. організаційними змінами. Загальна характеристика процесу організаційних змін. Причини опору організаційним змінам. Стратегії подолання опору змінам. Вибір тактики проведення організаційних змін.

ТЕМА 3.6. Управління трудовим колективом. Людина та її місце в колективі.

Зміст та основні поняття управління людськими ресурсами. Взаємодія людини і організаційного оточення. Сутність, види та характеристика колективів. Чинники, що впливають на ефективність роботи групи. Політика управління персоналом організації. Кадрове забезпечення та оцінювання персоналу організації. Кадрове планування в організаціях. Організація набору та відбору персоналу. Управління рухом і розвитком персоналу організації. Японський досвід управління. Американський досвід управління. Європейські досвіди управління: англійський та німецький.

ТЕМА 3.7. Управлінський контроль.

Поняття та процес контролю. Поняття «контроль» та його місце в системі управління. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів порівняння реального виконання із стандартами, оцінка та реакція. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: попередній, поточний, заключний. Класифікація інструментів управлінського контролю. Фінансовий контроль та його основні складові. Сутність та складові операційного контролю. Контроль поведінки працівників: модель, методи оцінки реального виконання, прямий управлінський контроль, замітники прямого управлінського контролю. Ефективність контролю. Основні характеристики ефективної системи контролю. Дисфункціональний ефект системи контролю та методи його подолання.

ТЕМА 3.8. Комунікації в управлінні.

Поняття «комунікація» та її роль в системі управління організацією. Елементи комунікації (відправник, одержувач, повідомлення, канал комунікації, перешкоди комунікації). Модель процесу комунікації. Зміст основних етапів процесу комунікації. Міжособові та організаційні комунікації. Поняття «міжособові» та «організаційні» комунікації. Ситуаційна модель вибору носія інформації Ленгела-Дафта. Формальні та неформальні організаційні комунікації. Види формальних комунікацій: низхідні, висхідні, горизонтальні. Роль неформальних комунікацій в системі управління. Поняття «комунікаційна мережа». Типи комунікаційних мереж в групах. Централізовані й децентралізовані комунікаційні мережі. Модель вибору типу комунікаційної мережі в групі. Мережі неформальної комунікації. Відкриті комунікації та діалог. Управління організаційними комунікаціями. Індивідуальні перешкоди на шляху ефективної комунікації. Організаційні комуникативні бар'єри. Шляхи подолання перешкод до ефективної комунікації. Модель вибору стилю комунікації. Розвиток індивідуальних навичок комунікації.

ТЕМА 3.9. Організаційна гнучкість та ефективність менеджменту.

Сутність та основні параметри організаційних перетворень. Організаційні зміни та управління ними. Моделювання процесу

організаційних перетворень. Опір змінам. Система подолання опору організаційних змін.

Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення. Напрями підвищення ефективності управління організацією.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Модуль 1. Економічна теорія

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / [С. М. Панчишин, П. І. Острроверх, В. Б. Буняк та ін.] ; за ред. С. Панчишина, П. Острроверха; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Знання, 2014. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – 390 с.
2. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник / М. Г. Акулов. – Вінниця: Нілан – ЛТД, 2013. – 394 с.
3. Горлач М.І., Соколов М.О., Каримов М.І, Лисенко С.Ф. Економічна теорія: Підр. для вищої школи / за заг. ред. Соколова М.О. - К.: Центр учбової літератури, 2018. – 532 с.
4. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навчальний посібник / С.Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – К.: Знання, 2014. – 423 с.
5. Экономикс: принципы, проблемы и политика / Кэмпбелл Р. Макконнелл, Стэнли Л. Брю.: Изд-е 19.: Инфра-М., М., 2015. – 1028 с.
6. Megaeconomics and global macroeconomic problem / Hrant Bagratyan, Irina Kravchenko. – К.: UB NBU, 2013. – 247 p.
7. Економічна теорія: Політекономія: підручник ; за ред. В. Д. Базилевича.– 10-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2015. – 702 с.
8. Економіка підприємства: [підручник] За ред. С.Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2002. - 420 с.
9. Экономикс: принципы, проблемы и политика / Кэмпбелл Р. Макконнелл, Стэнли Л. Брю.: Изд-е 19.: Инфра-М., М., 2015. – 1028 с.
- 10.Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 226 с.
- 11.Лук'яненко Д. Г. Міжнародна економіка: підручник / Д. Г. Лук'яненко, А. М. Поручник, Я. М. Столярчук; М -во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Київ: КНЕУ, 2014. – 762 с.
- 12.Основи економічної науки : Навч. посібник для самост. підгот. до курсов. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх [та ін.] ; Нац. ун-т держ. податкової служби України. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 324 с.

Модуль 2. Економіка підприємства

13. Березін О.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О. В. Березін, Л. М. Березіна, Н. В. Бутенко. -К.: Знання, 2009. -390 с.
14. Болтянська Л.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / Л.О.Болтянська, Л.О.Андрєєва, О.І. Лисак. - Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015.- 668 с.
15. Васильців Т.Г. Економіка малого підприємства: [навч. посіб.] / Т.Г. Васильців. - К.: Знання, 2013. - 446 с.
21. Діденко В. М. Менеджмент: Підручник / В. М. Діденко. - Київ: Кондор, 2014. - 544 с.
24. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: Навч. посібник / Г. М. Захарчин. – 2 – ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 407 с.
25. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / О. С. Іванілов. - 2-е вид. - К.: ЦУЛ, 2011. -728 с.
23. Круш П. В. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток: Навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко, В. І. Подвігіна. - К. : НТУУ «КПІ», 2012. - 488 с.
24. Харів П.С. Економіка підприємства: Збірник задач і тестів: [навч. посіб. для ВНЗ]. – [3-тє вид., перероб. і доп.] / П.С. Харів. - К.: Знання, 2008. - 357 с.

Модуль 3. Менеджмент

25. Виробничий менеджмент : підручник для внз / за заг. ред. Бутка М. П. ; М-во освіти і науки України, Чернігів. нац. технолог. ун-т. - К. : Центр учб. літ., 2015. - 424 с. Бутко М. П. Виробничий менеджмент : підручник / М. П. Бутко. – К. : ЦУЛ, 2015. – 400 с.
26. Діденко В. М. Менеджмент: Підручник / В. М. Діденко. - Київ: Кондор, 2014. - 544 с.
27. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: Навч. посібник / Г. М. Захарчин. – 2 – ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 407 с.
28. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: Підручник / О.Є Кузьмін, О.Г Мельник. - К. : Академвидав, 2012.- 276 с.
29. Менеджмент організації : Навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.
30. Механізми забезпечення якості рішень щодо реінжинірінгу бізнес-процесів банку: монографія / авт. кол.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Азаренкової. – К.: УБС НБУ, 2012. – 334 с.
31. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій : навч. посібник для внз / Т. В. Назарчук, О. М. Косіюк ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 560 с.
32. Сучасні концепції менеджменту : Навч. посібник/ Ред. Л.І. Федулова. - Київ : ЦУЛ, 2013. - 536 с.
33. Осовська Г. В. Менеджмент : Підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.